

DE DOOD IN HAAR HANDEN

Ottessa Moshfegh

De dood in haar handen

Vertaald door
Lidwien Biekmann en
Tjadine Stheeman

2020

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Deze vertaling is ondersteund met een projectsubsidie van
het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Copyright © 2020 Ottessa Moshfegh
Translation rights arranged by The Clegg Agency, Inc., USA
Copyright Nederlandse vertaling © 2020
Lidwien Biekmann en Tjadine Stheeman
Oorspronkelijke titel *Death in Her Hands*
Oorspronkelijke uitgever Penguin Press, New York
Omslagontwerp Oliver Munday
Omslagbelettering bij Barbara
Foto auteur Jake Belcher
Vormgeving binnenwerk Perfect Service
Druk Bariet Ten Brink, Meppel
ISBN 978 94 031 9860 6
NUR 302

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen.
Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

I

Haar naam was Magda. Niemand zal ooit weten wie haar heeft vermoord. Ik was het niet. Hier ligt haar lichaam.

Maar er lag geen lichaam. Geen bloedvlek. Geen plukje haar verstrikt in de ruwe gevallen takken, geen rode wollen sjaal vochtig van de ochtenddauw die als een slinger de struiken versierde. Het enige was een briefje op de grond, dat ritselde bij mijn voeten in de zachte voorjaarswind. Ik zag het toevallig liggen toen ik met mijn hond Charlie mijn dagelijkse ochtendwandeling in het berkenbos maakte.

Het bospad had ik de lente daarvoor ontdekt, vlak nadat ik met Charlie naar Levant was verhuisd. De hele lente, zomer en herfst hadden we deze route gelopen, alleen in de winter kwamen we er niet. Dan waren de dunne witte bomen bijna onzichtbaar in de sneeuw. En op nevelige ochtenden verdwenen de berken compleet in de mist. Sinds de dooi had ingezet, maakte Charlie me elke ochtend bij zonsopgang wakker. Dan staken we de onverharde weg over en sjokten de flauwe helling eerst op

en dan af, waarna we zigzaggend tussen de berken liepen. Die ochtend waren we al een flink eind in het bos toen ik het briefje recht voor me op het pad zag liggen.

Charlie ging niet langzamer lopen, hield niet nieuwsgierig zijn kop scheef, snuffelde niet eens met zijn neus over de grond. Ik vond het erg vreemd dat hij het papier-tje gewoon negeerde – mijn Charlie, die een keer van de riem was losgebrosen en met een noodvaart de snelweg was overgestoken om een dode vogel te apporteren, zo sterk was zijn instinct om lijken op te sporen. Nee, hij besteedde er geen enkele aandacht aan. Het briefje was met zwarte kleine stenen verzwaard, elke steen was zorgvuldig langs de bovenkant en onderkant van het papier geplaatst. De grond voelde bijna warm aan mijn handen, her en der staken schuchtere bleke grassprietten uit de rulle donkere aarde en de zon begon net van zilver naar stralend geel te kleuren.

Haar naam was Magda.

Het is een grap, dacht ik, een practical joke, een valstrik. Iemand speelt een spelletje. Dat was mijn eerste indruk. Is het niet aandoenlijk dat ik achteraf direct de meest onschuldige conclusie trok? Dat mijn verbeelding na al die jaren, op mijn tweeënzeventigste, nog zo naïef was? De ervaring had me toch moeten leren dat eerste indrukken vaak bedrieglijk zijn. Ik knielde neer op de grond en bestudeerde de details: het was een blaadje uit een gelinieerd schrift met spiraalband, de geperforeerde rand was netjes afgescheurd, geen rommelige rafelrandjes; keurige,

kleine blokletters in blauwe balpen. Uit het handschrift zelf viel weinig af te leiden en dat leek ook de bedoeling. Het waren van die nette, onpersoonlijke letters die je gebruikt als je een bord maakt voor een garageverkoop of een formulier bij de tandarts moet invullen. Slim, dacht ik. Listig. Degene die het briefje had geschreven snapte dat je macht kunt uitoefenen door je karakteristieke eigenschappen te verhullen. Niets zo imponerend als anonimiteit. Maar toen ik de woorden hardop uitsprak, vond ik ze eigenlijk wel geestig, een zeldzaamheid in Levant, waar voornamelijk afgestompte fabrieksarbeiders wonen. Ik las het briefje nog een keer en moest haast gniffelen om de een-na-laatste zin: *Ik was het niet*. Natuurlijk niet.

Als het geen practical joke was, dan zou het de eerste alinea van een verhaal kunnen zijn, door de schrijver verworpen als valse start, als slechte openingspassage. Die aarzeling begreep ik wel. Het is nogal een duistere, gedoemde manier om een verhaal mee te beginnen: de aankondiging van een mysterie waarvan zoeken naar de oplossing geen zin heeft. Het verhaal is al afgelopen voordat het is begonnen. Was zinloosheid soms een onderwerp dat een nader onderzoek waard was? Het briefje gaf in ieder geval weinig hoop op een goede afloop.

Hier ligt haar lichaam. Er was vast nog wel meer te vertellen. En waar was Magda eigenlijk? Was het zo lastig om een beschrijving te geven van haar lichaam, verborgen in het struikgewas onder een omgevallen boom, haar gezicht half bedekt door zachte donkere aarde, haar handen

stevig vastgebonden op haar rug, het bloed dat uit haar steekwonden de grond in sijpelde? Zo moeilijk was het toch niet om een klein gouden medaillon te verbeelden dat glinsterde tussen de zompige berkenbladeren, de gebroken ketting die tussen de nieuwe, tere, harige graspollen slingerde? In het medaillon kon aan de ene kant een fotootje zitten van een klein tandenwisselend kind – Magda als kleuter – en aan de andere kant een fotootje van een man met een kepie, haar vader nam ik aan. Of misschien was ‘stevig vastgebonden’ wat te sterk. En ‘steekwonden’ was wellicht iets te plastisch voor de eerste bladzij. Misschien had de moordenaar haar armen op haar rug gedaan zodat die niet onder de rottende takken vandaan zouden komen en iemands aandacht zouden trekken. De bleke huid van Magda’s handen zou natuurlijk opvallend afsteken tegen de donkere grond, net als het witte papiertje op het pad, stelde ik me zo voor. Het leek beter om te beginnen met minder lugubere beschrijvingen. Ik zou het boek zelf kunnen schrijven als ik de discipline had, als ik het idee had dat iemand het zou lezen.

Toen ik overeind kwam, werden mijn gedachten overstemd en uitgewist door een verschrikkelijke pijn in mijn hoofd en ogen, wat wel vaker gebeurde als ik te vlug opstond. Ik heb altijd een slechte bloedsomloop gehad, lage bloeddruk, ‘een zwak hart’ noemde mijn man het. Of misschien had ik gewoon honger. Ik moest oppassen, zei ik tegen mezelf. Op een dag zou ik op de verkeerde plek flauw kunnen vallen en met mijn hoofd op de grond klap-

pen of achter het stuur een ongeluk veroorzaken. Dan zou het einde oefening zijn. Ik had niemand om voor me te zorgen als ik ziek werd. Dan zou ik doodgaan in een of ander armoedig streekziekenhuis en Charlie zou afge- maakt worden in het asiel.

Alsof hij mijn duizeligheid aanvoelde, kwam Charlie naar me toe en likte mijn hand. Daarbij stapte hij op het briefje. Ik hoorde het papier verkreukelen. Jammer dat het maagdelijk witte blaadje nu bezoedeld werd met een pootafdruk. Maar ik gaf hem geen standje. Met mijn vingers krabde ik over zijn zijdezachte kop.

Misschien gaat mijn fantasie met me op de loop, dacht ik, toen ik het briefje nog eens vluchtig doorlas. Ik zag een puberjongen voor me die door het bos liep en een flauwe, bloederige grap bedacht. Maar nadat hij de eerste regels had opgeschreven, was zijn inspiratie op en ging hij over op een verhaal dat hij gemakkelijker voor zich zag: de anekdote van een verloren sok, een ruzie op het voetbal- veld, een man die uit vissen ging, een meisje zoenen achter de garage. Wat had een tiener uit Levant nou te verhap- stukken met Magda en haar mysterie? Magda. Dat was geen Jenny, Sally, Mary of Sue. Magda was een naam voor een personage met inhoud, met een mysterieus verleden. Exotisch zelfs. En wie zou daarover willen lezen, hier, in Levant? De enige boeken bij de kringloopwinkel gingen over breien en de Tweede Wereldoorlog.

‘Magda. Dat is een rare,’ zouden ze zeggen.

‘Ik zou niet willen dat Jenny of Sally met een meisje als

Magda omgaat. Wie weet met wat voor waarden en normen ze is opgegroeid?’

‘Magda. Wat is dat nou voor naam? Een buitenlandse? Iets uit een andere taal?’

Geen wonder dat hij Magda zo snel had opgegeven. Haar situatie was te ingewikkeld, te genuanceerd voor zo’n jonge knul om te begrijpen. Je had een gerijpte geest nodig om Magda’s geschiedenis recht te doen. De dood was tenslotte geen fraai gezicht. ‘Laat ook maar zitten,’ stelde ik me voor dat de jongen zei nadat hij die eerste zinnestjes had geschreven, en Magda en haar hele arsenaal aan mogelijkheden afdankte. Toch zag ik niets wat wees op onverschilligheid of frustratie, er was niets doorgestreept of herschreven. Integendeel, de zinnen waren keurig en regelmatig opgeschreven. Geen slordig gekrabbel. Het papertje was niet verfrommeld, zelfs niet opgevouwen. En dan die stenen...

‘Magda?’ zei ik hardop, zonder dat ik wist waarom. Charlie leek er zich niet aan te storen. Die was druk bezig op paardenbloempluisjes te jagen tussen de bomen. Ik liep een paar keer heen en terug over het bospad, keek nauwgezet of ik ergens iets vreemds zag liggen, waarna ik in een steeds kleinere spiraal het omringende gebied doorzocht. Ik hoopte een tweede briefje, een tweede aanwijzing te vinden. Telkens als Charlie te ver afdwaalde, floot ik hem terug. Voor zover ik kon zien waren er geen onbekende nieuwe padjes door de bomen, maar ik had er natuurlijk met mijn eigen wirwar van voetstappen een rommeltje

van gemaakt. Desondanks was er niets. Ik vond niets. Niet eens een sigarettenpeuk of een ingedeukt frisdrankblikje.

Vroeger, in Monlith, hadden we een televisie. Ik had een heleboel detectiveseries gezien. Ik zag twee evenwijdige groeven in de grond voor me, getrokken door de enkels van een weggesleept lijk. Of een afdruk in de aarde waar een lichaam was neergelegd, het gras platgedrukt, tere zaailingen geknakt, een paddenstoel vertrappt. En natuurlijk verse zwarte aarde die een recent ondiep graf bedekte. Maar voor zover ik kon zien was de grond van het berkenbos nog even ongerept als de ochtend ervoor, tenminste in dit kleine stukje. Het zou dagen, weken in beslag nemen om het hele bos uit te kammen. Arme Magda, waar ze ook mag zijn, dacht ik, terwijl ik langzaam ronddraaide om te controleren of ik soms iets over het hoofd had gezien: een schoen, een plastic haarspeld. Het briefje op het pad leek er toch op te wijzen dat ze ergens in de buurt lag? Was het briefje niet eerder een grafzerk dan een verzonnen verhaal-tje? *Hier ligt Magda*, leek het te zeggen. Wat is de zin van zo'n briefje – als een etiket, een opschrift – wanneer het object waar het naar verwijst niet eens in de buurt is? Of er misschien helemaal niet is? Het bosgebied was openbaar bezit, wist ik, dus iedereen had het recht hier te komen.

Levant was niet bepaald een mooie plaats. Er waren geen overkapte bruggen of koloniale landhuizen, geen musea of historische monumenten. Maar de natuur in Levant was net iets fraaier dan in Bethsmane, het naburige dorp.

De kust was op twee uur rijden. Er liep een brede rivier door Bethsmane, en in de zomer voeren mensen in bootjes vanuit Maconsett helemaal hierheen, had ik gehoord. Dus het gebied was niet een complete negorij. Toch viel er weinig te beleven. Er waren geen bezienswaardigheden in Bethsmane. De hoofdstraat was dichtgespijkerd. Vroeger was het een fabrieksstadje met klinkertrottoirs en oude pakhuizen die, als ze er nog waren, een pittoresk oud plaatsje hadden opgeleverd. Maar er was geen spoor van het verleden meer, geen romantiek. Bethsmane bestond nu alleen nog uit een winkelboulevard, een bowlingcentrum, een bar met felle neonverlichting, een klein postkantoor-tje dat elke dag om twaalf uur dichtging, en een paar fast-foodzaken langs de snelweg. In Levant zelf hadden we niet eens een postkantoor, niet dat ik veel post verstuurde of ontving. Er was een tankstation met een klein winkeltje waar aas en basisbenodigdheden werden verkocht, voedsel in blik, snoep, goedkoop bier. Ik had geen idee wat de weinige inwoners nog meer in hun vrije tijd deden behalve drinken en bowlen in Bethsmane. Ze leken me geen types die van wandelingen door fraai natuurschoon hielden. Dus wie zou zich dan in mijn geliefde berkenbos hebben gewaagd om er de boel te verstoren met een briefje over een lijk?

‘Charlie?’ riep ik toen ik weer bij het pad aangekomen was.

Ik liep terug naar het briefje, dat nog steeds lichtjes wapperde in de warme wind. Even leek het of het leef-

de, een vreemd, fragiel wezentje dat terneer werd gedrukt door zwarte stenen en zich wanhopig probeerde te bevrijden, als een vlinder of een vogel met een gebroken vleugel. Zoals Magda zich gevoeld moet hebben, verbeelde ik me, in de handen van de persoon die haar had omgebracht. Wie zou zoiets gedaan kunnen hebben? *Ik was het niet*, stond nadrukkelijk op het briefje vermeld. En voor het eerst die ochtend voelde ik een rilling van angst over mijn rug, alsof ik nu pas besepte dat ik bang moest zijn. *Haar naam was Magda*. Het leek ineens zo onheilspellend. Het leek ineens zo echt.

Waar was die hond toch? Terwijl ik wachtte tot Charlie door de berken op me af kwam stormen, be kroop me het gevoel dat ik niet te veel omhoog moest kijken, dat ik misschien door iemand in de bomen werd bespied. Een gek in de bosjes. Een geestverschijning. Een god. Of Magda zelf. Een hongerige zombie. Een dolende ziel die op zoek was naar een levend lichaam om zijn intrek in te nemen. Toen ik Charlie aan hoorde komen denderen, durfde ik wel even omhoog te kijken. Er was natuurlijk niemand. Doe normaal, zei ik tegen mezelf. Ik hurkte neer om de zwarte stenen op te rapen en bereidde me al voor op de duizeligheid waarvan ik hoopte dat mijn moed die kon afwenden. Ik stopte de steentjes in mijn jaszak en raapte het briefje op.

Als ik alleen in het bos was geweest, zonder mijn hond, zou ik het dan ook gedurfd hebben? Misschien had ik het briefje op het pad laten liggen en was ik weggerend, snel

naar huis, en daarna met de auto naar het politiebureau in Bethsmane gereden. 'Er is een moord gepleegd,' zou ik waarschijnlijk gezegd hebben. En een hoop onzin hebben uitgekraamd. 'Ik heb een briefje in het bos gevonden. Een vrouw die Magda heet. Nee, ik heb haar lichaam niet gezien. Alleen het briefje. Dat heb ik natuurlijk laten liggen. Maar daarin staat dat ze vermoord is. Ik wilde de plaats delict niet verstoren. Magda. Ja, Magda. Haar achternaam weet ik niet. Nee, ik ken haar niet. Ik heb nog nooit van mijn leven een Magda ontmoet. Ik heb alleen dat briefje gevonden, daarnet. Schiet op, alstublieft. O, u moet er echt nú naartoe.' Ik zou een hysterische indruk maken. Het was niet goed voor mijn gezondheid om me zo op te winden. Walter beweerde altijd dat het slecht voor mijn hart was als ik in de stress schoot. 'Code rood,' zei hij dan en stond erop dat ik naar bed ging, waarop hij het licht uitdeed en de gordijnen dichttrok als het nog dag was. 'Je kunt beter wat rusten totdat de aanval voorbij is.' Het was waar dat ik vaak doordraaide als ik me ergens zorgen over maakte. Ik werd onhandig. Ik werd licht in mijn hoofd. Zelfs op het kleine wandelingetje naar mijn huis had ik in mijn paniek kunnen struikelen en vallen. Ik had een arm of een heup kunnen breken wanneer ik uit het berkenbos kwam en van het heuveltje naar de weg liep. Of er had iemand langs kunnen rijden die me daar zag staan, een oud vrouwtje besmeurd met aarde, trillend van angst vanwege een... stukje papier? Ik zou met mijn armen hebben gezwaaid. 'Stop! Er is iemand vermoord! Magda is dood!'

Wat een opschudding zou ik hebben veroorzaakt. Wat een beschamende toestand zou dat zijn.

Maar met Charlie bij me was ik kalm. Niemand kon zeggen dat ik niet kalm was. Ik woonde al ruim een jaar fijn in Levant, rustig en tevreden. Ik was blij met mijn drastische besluit om duizenden kilometers van Monlith vandaan te gaan wonen, aan de andere kant van het land. Ik was trots op mezelf dat ik de moed had gehad het huis te verkopen, mijn boeltje te pakken en te vertrekken. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik nog steeds in het oude huis zou wonen als Charlie er niet was geweest. Dan had ik niet durven verhuizen. Het gaf rust om een huisdier te hebben dat aandacht vergde en gevoederd moest worden, iets wat voortdurend om me heen was en zorg nodig had. Ik vond het gezellig om nog een kloppend hart in de kamer te hebben, een levende energie. Ik had niet beseft hoe eenzaam ik was geweest en toen ineens was ik niet alleen meer. Ik had een hond. Nooit meer zou ik alleen zijn, dacht ik. Wat een geschenk, zo'n kameraad, zowel kind als beschermer, in veel opzichten zoveel wijzer dan ik en toch aanhankelijk, loyaal en lief.

De ergste schrik die ik had gekregen sinds ik Charlie had, was die keer met de dode vogel in Monlith. Charlie was nog nooit los geweest, behalve in het omheinde hondenparkje in Lithgate Greens, en toen ik hem over de snelweg zag wegrennen, dacht ik dat ik hem voorgoed kwijt was. We waren nog maar een paar maanden samen en ik moest mijn draai nog vinden als zijn baasje, ik was

nog wat schuchter, aarzelend – onzeker, zou je kunnen zeggen. Ik stond daar en was bang dat de band tussen ons nog niet sterk genoeg was om hem ervan te weerhouden een beter leven na te jagen, groenere weiden te verkennen, meer hond te zijn dan bij mij mogelijk was. Ik was tenslotte maar een mens. Was ik niet beperkt? Was ik niet saai? Maar aan de andere kant, wat was er nou beter dan het leven dat ik hem te bieden had? Ik meen het, wat? Door de heuvels van Monlith rennen en een korhoen achternazitten? Dan zou hij door coyotes worden opgevreten. Trouwens, zo'n hond was hij niet. Hij was gefokt om te dienen, voorwerpen te apporteren en altijd weer terug te komen. Toen ik hem aan de andere kant van de snelweg zag verdwijnen, vroeg ik me af hoe ik het hem meer naar de zin had kunnen maken, hoe ik hem belangrijker, geliefder, wat dan ook had kunnen laten voelen. Was hij niet tevreden? Werd hij niet genoeg in de watten gelegd? Ik had misschien zelf eten voor hem kunnen klaarmaken, bedacht ik. De vrouwen in het hondenparkje hadden het over 'giftige stoffen in kant-en-klaare brokken'. O, je kon altijd meer doen om een huisdier blij te maken. Ik had hem kluiven kunnen geven, vol sappig merg, dacht ik, en ik had hem bij me in bed moeten laten slapen. Het was te koud in de keuken van dat oude huis in Monlith, zelfs in de hondenmand met het donzige fleecedekentje. De eerste nacht in het koude tochtige huis had ik hem in dat dekentje gewikkeld en als een zuigeling in mijn armen vastgehouden. Hij had vreselijk

gejankt, en ik had hem getroost en hem beloofd: ‘Er zal je nooit iets ergs overkomen. Daar zal ik voor zorgen. Ik hou te veel van je. Ik beloof je dat je nu veilig bent, hier bij mij, voor altijd.’

En nog geen paar maanden later – wat was hij snel gegroeid! – liet ik hem uit en trok hij aan de lijn, worstelde zich los en ging ervandoor. Die ochtend in Monlith was zijn riem gewoon geknapt en was hij door het dunne sneeuwkorstje gestormd, de heuvel af en de snelweg over.

Dat voelde als de dag van gisteren, dacht ik toen ik ruim een jaar later met bonkend hart door het berkenbos met het briefje terug naar huis liep. Wat had ik zonder Charlie gemoeten? Het had die dag in Monlith weinig gescheeld of ik was hem kwijt geweest. Ik was hem natuurlijk achternagegaan maar ik durfde niet over de scherpe metalen vangrail te stappen die hij zo moeiteloos had genomen. Zelfs op het vroege tijdstip, met een enkele auto die langzaam passeerde over het ijs, leek het me te gevaarlijk om voet te zetten op het geasfalteerde wegdek. Ik ben nooit zo’n rebels type geweest. Niet uit een besef van burgerplicht of morele principes, maar zo ben ik nu eenmaal opgevoed. Sterker nog, de enige keer dat ik een uitbrander heb gekregen was op de kleuterschool. Ik was uit de rij gestapt op weg naar het muzieklokaal, waarop de onderwijzeres me luid tot de orde had geroepen. ‘Vesta, waar ga jij naartoe? Denk je soms dat je de koningin bent die er zomaar vandoor mag gaan?’ Dat heb ik mezelf nooit vergeven. En mijn moeder was erg streng. Ik ben nooit

geslagen of opgesloten. Maar er waren regels en als ik me daar niet aan hield, werd ik bestraft.

Bovendien kon ik uitglijden op het ijs. Ik kon aangere-
den worden door een auto. Was dat het risico waard? O,
jazeker, jazeker, als dat betekende dat ik anders mijn lieve
hondje zou verliezen. Maar ik kon geen kant op en moest
vanachter de vangrail toekijken hoe Charlies staart uit
beeld zwiepte. Hij verdween in de berm aan de overkant
van de snelweg, waar zich een bevroren moeras bevond.
Ik was zo bang dat ik niet eens kon gillen of mijn ogen
sluiten of ademen. Toen ik probeerde te fluiten, wilde
mijn mond niet meewerken. Het was net een nachtmer-
rie waarin je wordt achternagezeten door de man met de
bijl en je wilt gillen, maar dat lukt niet. Het enige wat ik
kon doen was als een idioot zwaaien met mijn rode hand-
schoentjes naar de paar passerende auto's, terwijl er tranen
in mijn ogen opwelden van zowel de koude wind als mijn
paniekerige angst.

Maar toen kwam Charlie terug. Hij stoof in volle vaart
over het ijs, godzijdank koos hij een stuk snelweg uit waar
op dat moment toevallig geen verkeer was. Hij droeg de
dode vogel – een veldleeuwerik – voorzichtig tussen zijn
tanden, legde hem voor mijn voeten en ging ernaast zit-
ten. 'Brave jongen,' zei ik. Ik schaamde me voor mijn on-
geremde emoties, zelfs in het bijzijn van mijn eigen hond.
Ik droogde mijn tranen, knuffelde hem, sloeg mijn armen
om zijn nek en zoende hem op z'n kop. Zijn adem was als
een stoommachine in de kou en zijn hart bonsde. O, wat

hield ik toch veel van hem. Wat verbazingwekkend veel leven borrelde er toch in dat lieve beestje.

Sinds die dag leerde ik Charlie om stokken te apporteren en neongele tennisballen die bruin en zompig werden van zijn kwijl, daarna grijs en gebarsten, en vervolgens onder de bestuurdersstoel rolden waar ik ze vergat. ‘Dit is een retriever, een bastaardkruising tussen een labrador en een Weimaraner,’ had de dierenarts in Monlith me verteld. Die ochtend met de veldleeuwrik was, misschien, een heel belangrijke dag voor Charlie. Hij had zijn aangeboren doel ontdekt, een bepaald instinct was ontwaakt. Maar wat moest ik in godsnaam met die dode vogel? Ik had hem niet neergeschoten, niemand had dat. Het was een vreemd voorwerp om te willen apporteren. Maar zo werkt het instinct. Dat is niet altijd logisch, en vaak brengt het ons in gevaarlijke situaties.

Ik floot en Charlie kwam aanlopen met tussen zijn zachte lippen een brokkelig stuk rood vermolmd hout. Ik lijnde hem aan. ‘Voor het geval dat,’ zei ik tegen hem. Hij keek me verongelijkt aan, maar hij trok niet aan de riem. Op de terugweg hield ik mijn ogen strak op het pad gericht; met mijn ene hand had ik Charlies riem vast en mijn andere had ik in mijn jas gestopt, op het briefje, om het goed te beschermen, zei ik tegen mezelf.

Ik was het niet.

Wie was deze ik? vroeg ik me af. Het leek me onwaarschijnlijk dat een vrouw een lijk in het bos zou achterlaten, dus meende ik ervan uit te mogen gaan dat degene die het

briefje had geschreven, deze *ik*, dit personage, de ik-persoon van het verhaal, een man was. Hij leek nogal zeker van zijn zaak. *Niemand zal ooit weten wie haar heeft vermoord*. Hoe wist hij dat nou? En waarom nam hij de moeite dat te zeggen? Was het een soort macho gesnoef? *Ik weet iets wat jij niet weet*. Zo konden mannen zijn. Maar was moord wel een geschikte gelegenheid om te gaan lopen opscheppen? Magda was dood. Dat was niet om te lachen. *Niemand zal ooit weten wie haar heeft vermoord*. Wat een onnozele manier om verdenking af te wenden. Wat aanmatigend om te denken dat iedereen zo lichtgelovig zou zijn. Ik was dat in ieder geval niet. We zijn niet allemaal domoren. We zijn niet allemaal lemmingen, schapen, dwazen, zoals Walter altijd beweerde. Als iemand wist wie Magda had vermoord, dan was het wel de 'ik'. Waar was Magda nu? De ik-persoon moest bij haar dode lichaam zijn geweest toen het briefje werd geschreven. Dus wat was er met haar gebeurd? Wie was er met het lijk vandoor? Was het de moordenaar? Was de moordenaar teruggekomen voor Magda nadat hij, de ik-persoon, wie het ook was, dat briefje had geschreven en neergelegd?

Inmiddels voelde het als mijn briefje. En het was ook van mij. Het was nu in mijn bezit en ik probeerde te voorkomen dat het zou kreuken in mijn dikke donsjas.

Ik had een naam nodig voor de ik-persoon die het briefje had geschreven. Eerst dacht ik dat ik een naam wilde als pantoniem, een tijdelijke aanduiding, iets zonder persoonlijkheid zodat de 'ik' niet al te karakteristieke ei-

genschappen kreeg, een naam zoals de anonieme blokletters op het briefje. Het was belangrijk om voor alles open te blijven staan. De 'ik' kon elk willekeurig persoon zijn. Maar er viel wel iets af te leiden uit de serieuze, jeugdige balpen, het nauwgezette handschrift, het merkwaaardige ontkennen van schuld, het onpersoonlijke van de 'ik'. Blanco. De naam van mijn man, Walter, was een van mijn favoriete namen. Charlie was ook een goede naam voor een hond, vond ik. Als we ons koninklijk voelden, noemde ik hem Charles. Hij zag er soms ook koninklijk uit, met zijn gespitste oren en omlaag gerichte blik, als een vorst op zijn troon. Maar hij was te zachtaardig voor een echte koning. Hij was geen hooghartige hond. Hij was geen poedel, setter of spaniël. Ik had een stoer ras gewild, en toen ik de hondenopvang in Monlith binnenstapte, was hij daar. 'Achtergelaten,' kreeg ik te horen. 'Twee maanden geleden ontdekt in een zwarte plunjezak aan de oever van de rivier. Nog geen drie weken oud. De enige van het nest die het heeft gehaald.' Die informatie moest ik even tot me laten doordringen. Wat een verschrikking! Maar ook, wat een wonder! Vanaf dat moment stelde ik me voor dat ik degene was die de zwarte plunjezak in de modder had gevonden, onder de brug waar de rivier zich versmalt, en dat ik de zak had opengeritst en het opeengepakte kluitje wilde, rozijnkleurige puppy's had aangetroffen, waarvan er nog eentje ademde, en dat hondje was van mij. Charlie. Kun je je voorstellen dat je zulke schattige beestjes gewoon ergens achterlaat?

‘Wie doet nou zoiets?’

‘Het zijn zware tijden,’ zei de vrouw.

Ik vulde de verplichte formulieren in, betaalde honderd dollar voor een medisch onderzoek en inenting, en tekende een verklaring dat ik Charlie zou laten castreren, wat ik nooit heb gedaan. Ik vertelde ze ook niet dat ik binnenkort in het oosten ging wonen, zeven staten verderop, helemaal in Levant. Die hondenasieels hebben altijd zo’n behoefte aan zekerheid. Ze willen zwart-op-wit bevestigd zien dat iemand goed voor het dier zal zorgen en het op de juiste manier zal opvoeden. Ik beloofde dat ik hem niet zou mishandelen of gebruiken om mee te fokken, dat ik hem niet op straat los zou laten lopen, alsof je het lot kon bezegelen door een handtekening, een krabbeltje op papier. Ik wilde mijn hond niet laten castreren. Dat vond ik inhumaan. Maar toch tekende ik het contract, met bonkend hart, dat wel, een van de weinige keren dat ik bewust bedrog pleegde, blozend, trillend bij het idee alleen al dat ik betrappt zou worden. ‘Wat voor onmens laat zijn bastaardhond nou niet castreren? Wie is er nou zo wreed...’ Naïef om te denken dat een simpele handtekening honderd procent bindend zou zijn. Het is slechts inkt op papier, een krabbeltje, mijn naam. Ze konden me niet achternakomen, terugsluren naar Monlith, alleen omdat ik met een pen iets op papier had gezet.

Dus ik kwam er zonder problemen mee weg. Na Walters uitvaart pakte ik alles in verhuisdozen, nam afscheid van het huis in Monlith en van alles wat ik er had mee-

gemaakt. Wat een opluchting om er weg te kunnen, het huis te hebben verkocht en mijn intrek te kunnen nemen in een gloednieuw onderkomen in Levant. Op de foto's was het mijn droomhuis: een rustiek houten huis aan een meer. Het terrein eromheen was verwaarloosd. Een paar vermolmde bomen, wildgroei enzovoorts. Ik had het voor een habbekrats ongezien gekocht. Het stond al zes jaar op een huizenveiling te koop. Het zijn zware tijden, ja. En daar ging ik. Ik probeerde niet te veel te denken aan het oude huis in Monlith, aan wat de nieuwe bewoners met het interieur deden, aan de veranda die de winter had doorstaan. En aan wat mijn burens zouden zeggen. 'Ze is er gewoon vandoor gegaan, als een dief in de nacht.' Dat was trouwens niet waar. Dat wist ik wel. Ik was een goed mens. Ik had wel wat rust verdiend.

Ik praktiseerde nog een beetje verder over een naam voor deze 'ik'. Uiteindelijk koos ik voor Blake. Dat was het soort naam dat ouders tegenwoordig aan hun zoon gaven. In die zin kleefde er iets pretentieus aan. Blake. Bij die naam zag je een jongen voor je met warrig blond haar op een skateboard, een jongen die stiekem ijs uit de bak eet, een jongen die mensen met een waterpistool besproeit. Blake, ruim je kamer op. Blake, wees op tijd thuis voor het eten. Als je het zo bekeek, was het ook een wat achterbakse, tikje domme naam, het type jongen dat 'ik was het niet' zou schrijven.

Vreemd, vreemd hoe de geest werkt. Mijn geest, Charlies geest, soms vroeg ik me af wat de geest eigenlijk was.

Het leek zo onwerkelijk dat mijn geest ergens in mijn hersenen zat. Hoe kon ik, alleen door te denken dat ik koude voeten had, aan Charlie vragen om zijn kin op mijn voeten te leggen, wat hij prompt ook deed. Waren we op zo'n moment niet één geest, één gedachte? En als ik een geest met Charlie deelde, had ik dan ook nog een aparte privégeest? En welke geest was nu actief, die nadacht over het briefje, fantaseerde, delibereerde, zich dingen herinnerde terwijl ik ondertussen over het pad door de berken liep? Soms had ik het gevoel dat mijn geest slechts een zachte wolk was die om me heen zweefde en alles wat er binnenvloog in zich opnam, ronddraaide en dan weer teruggaf aan de ether. Walter zei altijd dat ik iets magisch in me had, dat ik een dromer was, zijn duifje. Walter en ik hadden een gedeelde geest, uiteraard. Zo gaat dat met echtparen. Ik denk dat dat iets te maken heeft met samen een bed delen. De geest, ongeremd tijdens de slaap, waait alle kanten op, danst, soms ook in de partner. In dromen worden dingen uitgewisseld. Wanneer ik nu van Walter droomde, was hij weer jong. In mijn gedachten was hij nog steeds jong. Soms verwachtte ik dat hij gewoon binnen kwam lopen met een bos rozen, de zoete geur van zijn sigaren met zich meevoerende, zijn handen om het ritse-lende cellofaan, zo teder en sterk. 'Voor jou, mijn duifje,' zei hij dan. En als het geen rozen waren, was het een boek waarvan hij dacht dat ik het mooi zou vinden. Of een nieuwe plaat, een puntgave peer of perzik. Ik miste zijn zorgvuldig uitgekozen cadeautjes, kleine verrassingen die